

- ▶ På bagkant af DSKE årsmøde 2025
- ▶ DSKE kliniske retningslinjer
- ▶ Klummen
- ▶ DSKE legater til ESPEN kongres 2025
- ▶ Udvalgte "take-homes" fra ONCA-møde

På bagkant af DSKE årsmøde 2025

Af Camilla B. Beck på vegne af arrangørgruppen

På en dejlig forårsdag bød arrangørgruppen København velkommen til DSKE årsmøde 2025 på Comwell Portside. Med hele 150 deltagere var der et flot fremmøde. Der var i alt 19 udstillere, hvilket er rekord, og dermed var der mulighed for at få indblik i de nyeste produkter inden for klinisk ernæring. Næstformand Jørgen Wiis startede dagen med at gøre opmærksom på, hvordan DSKE fungerer gennem alle deres samarbejder, og hvordan det styrker selskabet. Derefter gav Tatjana Hejgaard, chefkonsulent i sundhedsstyrelsens Enhed for forebyggelse og det primære sundhedsvæsen, en status på, hvordan arbejdet går i WHO med at få underernæring i ICD-11 diagnosesystemet. Et tiltag som ESPEN og DSKE har arbejdet for i årevis. Processen i det politiske system er langtrukket og ikke uden bump på vejen, men hvis alt går efter planen, kan vi krydse fingre for, at diagnosen lander i 2026.

Som det første hovedforedrag var DSKE stolte af at præsentere overlæge og professor Bente Klarlund.

Bente viste med udgangspunkt i sin omfattende grundforskning indenfor fysisk aktivitet, at vi skal tænke fysisk aktivitet ind som en vigtig komponent i

generel sundhed og i ernæringsbehandlingen. Vi blev gjort klogere på cytokinet IL-6, og i hvordan træning kan virke antiinflammatorisk. Oplægget bød på både biokemisk nørderi, men også praktiske eksempler på, hvordan forskningsviden kan omsættes til klinikken, samt hvordan man opnår politisk indflydelse. Næste del af programmet havde fokus på appetit, både når den er for stor og for lille. Læge og ph.d. studerende Mads Marstrand Helsted besvarede i det højaktuelle emne om vægttabsmedicin, hvordan GLP1 og GIP hormon virker. Det er et forskningsfelt i rivende udvikling. De nyeste præparater på vej viser i foreløbige studier, at alle opnår vægttab >5%, hvilket aldrig er set før ved nogen anden intervention. Der vil naturligt være en kæmpe stigning i forbruget inden for dette område i de kommende år, hvorfor vi skal kende præparaternes muligheder bivirkninger og begrænsninger.

Det følgende oplæg var i den modsatte ende, som også er et hyppigt spørgsmål i klinikken ift. sygdomsrelateret underernæring. Hvad gør vi ved de ældre, der har lav appetit? Til det satte post.doc Rikke Lundsgaard Nielsen os ind i de aktuelle behandlingsmuligheder, og hvordan medicinske præparater måske kan blive supplement til diætetisk behandling. I et af de fremlagte studier var medicinsk cannabis anvendt for at fremme appetitten i en kontrolleret spisesituation uden at kunne påvise effekt på kalorieindtag. Rikke viste fra hendes egen forskning, at cytokinet GDF15 kan være en markør for lav appetit. Hvis vi kender mekanismen bag GDF15, kan det måske blive nemmere at tilrettelægge den bedste ernæringsbehandling.

Inden frokost skulle dette års modtager af Jens Kondrup prisen hyldes. Den fortjente modtager var Lone Viggers, ernæringschef på Regionshospitalet Gødstrup.

Lones mangeårige ihærdige arbejde med at opbygge en ny gennemgående ernæringsenhed og overbevise sygehusledelsen om, at ernæring og måltider skal

være en tvungen del af patientbehandlingen, gør hende til en velfortjent modtager af prisen. Efter frokost blev traditionen tro afholdt to sessioner med frie foredrag. 24 abstracts var modtaget til bedømmelse. 16 abstracts blev præsenteret ved korte orale præsentationer. Som altid var det inspirerende og lærerigt at høre, hvad der bliver lavet af forskning inden for klinisk ernæring i Danmark. Det er fint og betryggende at følge den store forskningsaktivitet, som vores medlemmer opretholder i en travl hverdag. Vinder af bedste abstract blev præsenteret af Anne Marie Beck og havde titlen "Opsporing, behandling og opfølgning af risiko for underernæring og dehydrering hos ældre i en akutmodtagelse – et feasibility studie. Med prisen medfulgte et af DSKE rejselegater til ESPEN kongressen 2025 i Prag.

Inden årsmødets sidste oplæg blev Nutricias forskningslegat 2025 tildelt stud. Scient. Jakob Højgaard Hundebøll fra Klinik for Ernæring på Rigshospitalet. Legatet skal bruges på at undersøge spisekapacitet under indlæggelse. DSKE glæder sig til at høre resultater, når studiet er færdigt.

Som afslutning på dagen var der internationalt besøg fra Nicole Erickson. Hendes oplæg om etiske overvejelser ved ernæringsbehandling til den palliative patient understregede vigtigheden af patientcenteret behandling, og hvordan kommunikation er en vigtig faktor i den patient-centeret behandling.

Ernæringsbehandling er så central, at det er vigtigt, at vi lytter til patientens præferencer, tilpasser til patientens empowerment, samt inddrager familien som en central ressource. I de efterfølgende spørgsmål fik DSKE inputs til, hvordan Nicoles viden kan inddrages i den kliniske retningslinje om ernæring og palliation, som er under udarbejdelse.

DSKE arrangørgruppe vil gerne takke alle deltagere og udstillere for deltagelse i årsmødet. Hvis man har idéer til fremtidige emner, er man altid velkommen til at kontakte selskabet. Sæt allerede nu kryds fredag d. 8. maj 2026, hvor Aarhus arrangørgruppen glæder sig til at byde DSKE medlemmer velkommen.

DSKE kliniske retningslinjer

Af Camilla B. Bech på vegne af styregruppen for DSKE kliniske retningslinjer

Der er aktuelt to DSKE kliniske retningslinjer under udarbejdelse – én omhandlende ernæring og KOL i samarbejde med Dansk Lungemedicinsk Selskab og én omhandlende ernæring og palliation i samarbejde med Dansk Selskab for Palliativ Medicin. Vi glæder os til at præsentere dem for jer, når de i første omgang skal i høring blandt DSKEs medlemmer, inden de endeligt kan blive taget i brug i den daglige kliniske praksis.

Som medlem af DSKE har du mulighed for at få indflydelse på hvilke kliniske retningslinjer, som skal udarbejdes i det kommende år. Derfor er du som medlem meget velkommen til at skrive til bestyrelse@dskedk.dk, hvis du har forslag til emner til fremtidige kliniske retningslinjer, samt eventuelle forslag til person, som kunne indgå i arbejdsgruppen. Styregruppen for de kliniske retningslinjer har overvejelser om en klinisk retningslinje om ernæring og nyresygdomme. Hvis det lyder som noget for dig, eller du har inputs eller forslag til dette emne, så hører vi også meget gerne fra dig.

Grib endelig muligheden for at få indflydelse på, hvilke emner inden for klinisk ernæring der skal ekstra fokus på i det kommende år – DSKE vil så gerne bidrage til bedre behandling af klinisk ernæring i Danmark. Vi glæder os til at høre fra dig.

Kolommen

Af Jens Rikardt Andersen

Er der sikre sammenhænge mellem demens og ernæring?

I 1989 var der ret klare sammenhænge (Gray. Review J Am Diet Assoc 1989;89:1795-802).

Alzheimers sygdom var hyppigste årsag, multi-infarkt demens næst hyppigst og alkohol på tredjepladsen. Kostens betydning var via blodtryk og arteriosklerose eller direkte toksisk for alkohols vedkommende.

Diætetisk behandling havde kun effekter via velbefindende og funktionsevne, men dokumentationen var usikker.

I et nyere, systematisk review er usikkerhederne ikke ændret meget (Perez et al. Review J Nutr Health Aging 2012;16:319-24) hvad angår vaskulær demens. Der blev fundet 14 artikler.

Antioxidanter (især Vitamin E og C, samt indtagelse af fed fisk blev fundet at beskytte mod denne demens type. Modsat for stegt fisk, forhøjet p-homocysteine og lave koncentrationer af Folsyre og vit-B12.

I år udkom så en opdatering af ESPEN's anbefalinger på området (Volkert et al. Clin Nutr 2024;43:1599-1626) centreret omkring ernæring og hydrering. Det blev til 40 anbefalinger, 7 på institutionsniveau (behov for standardiserede vejledninger og procedurer) og 33 på individ niveau. Tilskudsrikke blev anbefalet i tilfælde af underernæring, men ikke med henblik på at bedre de intellektuelle tab. Således ikke rutinemæssig brug af demens-specifikke tilskudsrikke, ketogene diæter, tilskud af omega-3 fedtsyrer eller

appetitstimulerende midler. Evidensen for enkelte ernæringsmæssige foranstaltninger er fortsat for svag til at kunne anbefales.

Det er således et område, hvor antallet af oversigtsartikler meget klart overstiger antallet af originale, videnskabelige arbejder med systematisk indsamlede data.

Der er en helt klart dominans af anbefalinger indeholdende råd om "sund kost" og opretholdelse af normal hydreringstilstand uden at noget af det er klart defineret. I modsætning til ESPEN kommer andre med anbefalinger om individualiserede regimer (Samieri et al. *Alzheimers Dement* 2022;18:1424-37) uden at det klart fremgår, hvad der virker og er vigtigt.

Fællestrækket er, at ernæring er vigtigt for forekomst og forløb af demenssygdomme, men intet af det virker veldokumenteret.

Udvalgte "take-homes" fra ONCA-møde i Athen

Af Mette Holst

ONCA-konferencen er en årligt tilbagevendende begivenhed for deltagere i de nationale ONCA (Optimal Nutrition Care for All) – aktive medlemmer. Årets ONCA-konference blev afholdt i Athen, med temaet "Advancing holistic health through optimal nutritional care". Som altid var en stor del af programmet dedikeret til lokale initiativer og politiske/faglige indslag, ligesom vi også havde da vi afholdt konferencen i Danmark i 2022. En anden ting der er særegent for ONCA- og for ONCA-konferencer er at der deltager mange patienter, eftersom patientorganisationer er en del af "ONCA-konceptet". I Danmark repræsenteres patientorganisationer af lungeforeningen, mens samarbejdet i den nationale organisation rækker ud over flere organisationer. Desuden indgår industrien som partnere, men ikke med produkter eller nogen form for reklame. I Danmark er sundhedsstyrelsen deltager som observatør. Som konferencedeltager bliver man helt anderledes aktivt involveret, end man gør på f.eks ESPEN, og i de senere år er det blevet tiltagende almindeligt at man, hvis man har vist forskning eller aktivitet indenfor et bestemt område (eller flere) på forhånd bliver "prikket" af organisationens ledelse til at deltage som aktiv debattør på en session.

Den danske ONCA-delegation 2025

Vi kan nok ikke være uenige om at vores område "sygdomsrelateret underernæring" burde have mere politisk fokus og prioritering i Danmark. Og man bliver også lidt overrasket når Athens sundhedsminister så blandt andet, kan fremvise en ny lov om screening og ernæringsbehandling ved klinisk diætist på hospitaler i Grækenland. Faktisk en lov der blev offentliggjort fra årets begyndelse. Men- så er der lige det, at der mangler en udmøntningslov for den nye lov, så den i realiteten først kan fuldt godkendes til august. Dernæst er der et andet stort problem. Der er langt fra diætister nok på hospitalerne, og der flere forskellige diætistuddannelser, så man skal lige finde ud af hvilke der faktisk kan godtages til at arbejde på hospital. Endelig er der den udfordring at diætister ikke har adgang til at skrive i den elektroniske patientjournal, og det ser ikke ud til at man i nærmeste fremtid kan ændre på den sag. SÅ- ja vi mangler opbakning, lovgivning og implementering hos os, men er jo faktisk på mange andre måder meget langt (i forhold til Grækenland).

Henrik Højgaard Rasmussen var inviteret til at fortælle om den sundhedsøkonomiske rapport for ernæring, som blev lanceret i November 2024. Indlægget var supergodt og efterfulgt af en livlig diskussion som blandt andet berørte måling på kort og langt sigt, af effekt af økonomiske investeringer i ernæringsindsatser.

En sidste ting (af mange spændende emner) jeg gerne vil referere er MAW-sessionen (Malnutrition Awareness Week), hvor 3-4 udvalgte lande bliver bedt om at give et 5-8 minutters hurtigt indlæg om hvad de lavede i "Ernæringsugen" sidste år, hvordan de vil bruge deres erfaringer og hvad de planlægger for i år. Det var en virkelig god session og vi der deltog, fik også et par ideer til hvad vi kan gøre i ONCA for ernæringsugen i år, som vi ikke allerede har gang i at planlægge (mere om det i næste nyhedsbrev). Men- kort fortalt, vil vi arbejde på at lave et "tool-kit", hvor vi blandt andet vil udvælge nogle af ESPENS action-cards, oversætte dem og gøre dem nationalt tilgængelige til brug for alle der laver ernæringsugen derude.

DSKE legater til ESPEN kongres 2025

Af Lotte Boa Skadhauge, DSKE's bestyrelse

Dansk Selskab for Klinisk Ernæring (DSKE) uddeler 3 legater på hver op til 5.000 kr. til deltagelse i ESPEN kongressen i Prag, 13-16 september 2025. Legaterne kan søges af DSKE-medlemmer, der har fået antaget et abstract til præsentation på kongressen – det kan være enten som poster eller som foredrag.

Modtagelse indebærer, at DSKE dækker dokumenterede udgifter for registreringsgebyr, transport og hotelophold under kongressen for op til 5.000 kr. Øvrige udgifter, fx forplejning, dækkes ikke af legatet. Der uddeles max 1 legat per abstract.

Et af legaterne uddeles til det abstract som kåres som bedste abstract til Årsmødet i Klinisk Ernæring i København d. 9. maj 2025.

Modtagerne af legaterne forpligtes til at skrive et indlæg om deres udbytte af kongressen til DSKE's førstkommende nyhedsbrev efter kongressen samt et kort indlæg til selskabets Facebookside under kongressen.

Formålet med at uddele rejselegater til ESPEN kongressen er at støtte medlemmer i at formidle forskningsresultater i et internationalt forum og bidrage til den samlede danske deltagelse og repræsentation på kongressen.

Udvælgelsen beror på et helhedsbillede af relevansen, men bestyrelsen vil i særlig grad vægte ansøgere, som selv præsenterer abstractet, og som har svært ved at få dækket udgifter til kongresdeltagelse fra anden side samt ansøgere som forventes at kunne bidrage til fremme af klinisk ernæring i Danmark igennem forskning eller udviklingsarbejde. Præsenterende forfatter prioriteres højest.

Send en kort, motiveret ansøgning med et forventet budget til bestyrelsens sekretær på mail: bestyrelse@dske.dk – Abstract og dokumentation for antaget abstract skal vedlægges. **Ansøgningsfrist 2. juni 2025 kl. 12.00.** Svar kan forventes indenfor 14 dage.

Medsend gerne dokumentation for medlemskab af DSKE.

Ansøgningerne bedømmes af DSKEs bestyrelse. Spørgsmål kan rettes til bestyrelsens sekretær på ovenstående mail. www.dske.dk

Hold øje med DSKE på Facebook:

<https://www.facebook.com/Dansk-Selskab-for-Klinisk-Ern%C3%A6ring-DSKE-825748844131759/>

Deadline for indlæg til næste nyhedsbrev:

20. Juni 2025 k. 12

Send meget gerne indlæg eller ideer til indlæg til

Mette Holst: mette.holst@rn.dk

Skriv "Indlæg til DSKE Nyhedsbrev" i emnelinjen.

Kommende aktiviteter udenfor DSKE:

Deadline for "Early bird" tilmelding til årets ESPEN kongres der afholdes i Prag er 30. April

Deadline for abstracts: 9. April

Se mere på www.espen.org

Dansk netværk for Sarkopeni (DaNS) afholder en temadag 3. September 2025 i København. Mere

facebook-gruppe. Gruppen afholder næste virtuelle sparringsmøde 1.9. 2025 kl. 13-14. Link findes på dske.dk under "arrangementer"

Ernæringsugen 2025. Planlægger du/I et initiativ, som vi skal gøre opmærksom på DSKE's hjemmeside, så send information til DSKE's webredaktør Marianne Boll Kristensen (maboki@rn.dk) senest den 24. oktober 2025 Vi vil rigtig gerne have mange indspark med på hjemmesiden- både så vi kan inspirere hinanden, men også så vi kan se at events udvikler sig over tid.

Se programmer og tilmeld dig via: [Arrangementer | dske.dk](http://Arrangementer.dske.dk)

DSKE årsmøde og generalforsamling

Årsmødet 2026 afholdes i Århus på

8. Maj 2026. Mere følger